

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн В.М.
Обкомой ба
ВМАССР-ий Верховно
Советдэй Президиумдэй
ОРГАН.

Коммунизмын хэрэгтэ, Ленин-Сталиной агууехэ партида, эхэ орондоо, алдарты Улаан Армидаа, арадуудай агууехэ вождь нухэр Сталинда хизаарлашагуй преданностиин демонстраци

(УЛАН-УДЫН АЖАЛШАДАЙ ДЕМОНСТРАЦИНАА)

Галбаран байгаа Бурят-Монгол республикын столица—Улан-Удын бухы улианууд, гэр байшанууд хадаа дэлхэйн пролетариад гениүүд Маркс—Энгельс—Ленин—Сталиной портретүүдээр, бүгдэе ялгаша большевистскэ партиин, агууехэ Сталиной сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро туйлаан дэбжэлтэ ба шалтацуудта, XVIII партсэдын табиган историческа зорилгонууде амжалтагатайгаар дүүргэгдэе зориулагдана. лозунгуудууд шэмэгдэнэ. Үглөөгүүр эртэ байханаа эхилэн, ажалшадай омог дорюун дунууд донгиан байба.

Хүн бүхэн хүхюу омогууд алхална.

11 час сохижо байна.

Соведүүдэй байшанда, Улаан тугууд ламилзана.

Трибуна дээрэ—ВКП(б)-ийн Обкомой секретарьнууд нүхэд Игнатев, Диремшилов, Бирюков, Бугаев, ВМАССР-ий правительствын хүтэлбэрилгшэд, СССР-ий, РСФСР-ий ба ВМАССР-ий Верховно Советүүдэй депутатууд, стахановчууд ба айшад.

СССР-ий Верховно Советдэй депутат, ВМАССР-ий Арадай Комиссарнарай Советдэй түрүүлэгшэ нүхэр Иванов болбол Октябрьин ХХП жэлэй ойдо зориулбан, Улан-Удын ажалшадай демонстрацие нээбэ. «Агууехэ Сталин мандаг», «Ура» гэгэн хашхаралдаанууд ханхинна.

—Нүхэдүүд, манай орон хадаа большевистскэ партиин, багша Сталиной хүтэлбэри доро, культурна ба хүсэтгэгсэ, планан социализмын орон болоо. Эдэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро манай сэнгэлгэ хайхан ороной олоациональна, оломилионно арадууд хадаа коммунизмын торжествойг түлөө тэмсэгдэе жагсан, улам хүсэтгэгсээр урагшаа алхална. Мүнөөдөр, алдарты ХХП жэлэй өбө тэмдэглэжэ байхад, коммунизмын замдах амжалтанууд ба дэбжэлтэнүүдээрэ омогорхонобди.—гэжэ хүдэлмэришэдтэ, колхознигууд ба колхознипануудта, наука, искусство, культурын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандан, нүхэр С. М. Иванов мэдүүлнэ.

Советскэ арад хадаа инаг Эхэ ороноо хамаагалгада жагсаахаар хэзээ бүхэндэ бэлэн байхан тухайда нүхэр Иванов хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр, Улан-Удэ городой түрүү предприятиууд,

үйлэдбэрингөө плание үлүүлэн дүүргэһэн Мяханай Комбинатай, Мелькомбинатай, Стеклозаводой коллективүүд хадаа трибуны халжуугаарань үнгөрэн гаранад, «Агууехэ Сталин мандаг», «Коммунизм мандаг!», «Хүдэлмэришэн-Тарлашанай алдарты Улаан Арми мандаг!»... гэгэн баярай лозунгууд хүнхинна.

Энэ үедэ, Бурят-Монголой залуу поэт-орденоносц Пыден Галсанов, өөрынгөө эрхим шүлгүүднэ түрүү предприятиуудта, стахановчуудта зориулан ушана. Тэндэ, «Мяханай комбинатай түрүү стахановчууд, ударнигуудта амаршамга! гэгэн абянууд, «Ура» хашхаралдаан соо дуулдана.

Тийгээд, Стройтрестын коллектив үнгэрэнэ.

Омог дорюун физкультурнигууд хадаа демонстрантигуудтай сүхтамта, Сталинска эпохынгоо сүхгэлгэ ажабайдалы, оронойгоо нангин хилые хамгаалгада хэзээ бүхэндэ бэлэн байханаа демонстрацина.

Бүүлээрэн, «отлично» сэгнэлтэнүүдтэй тетрадууде бариган залуушууд, бургуулинхид «марш» музыкын абяан доро, дороунаар алхална.

«ВКП(б)-ийн историйн хуянгы курсын» учебнигай македнэ, Ленин-Сталиной портретүүднэ урдаа барин, наука, искусство ба культурын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэнэ.

«Жаргалта колхозно таряашад мандаг!» гэгэн абяанууд доро, ВМАССР-ий Наркомземай аппаратай хүдэлмэрилэгшэд түрүүтэй, хүдөө ажыхын техникумтай студентнууд, колхознигууд болбол ургасын макет миралтуулан ябана. Эдэнэр хадаа «Сталинска 8 миллиард пуд тарлаанай түлөө» гэгэн лозунгтай трактораар хүнхинүүлэн үнгэрэбэ. Энэ тракторые омог дорюун басган жолоодоно, басганай хажууда, гармоний бариган хүхюун хүбүүн һууна.

Улан-Удэ болоһон, ажалшадай демонстраци хадаа арадай агууехэ байн үдэр, Ленин-Сталиной хэрэгтэ эсэстэе хүртэр преданностиин демонстраци болоо. Энэ хадаа социализмын суута ороной илантанууде демонстрацила болоо. Энэ хадаа ажалшадай моральна-политическэ бата единство харуулга, СССР-ий обороны улам бүрн бэхжүүлгын демонстраци болоо.

ХОЦА НАМСАРАЙН

НАЙХАН ДЭЛЭХЭЙ

Зоболонто хүйтэн дайдые Жаргаланта дулаан болгожо, Хүн түрэлтэй дэлхэе Хүндэтэ арюун эрхыс Түмэн жэлдэ мүнхэ байха Түмэр бөшгөөр зохёогоонош, Агууехэ большевик партин, Агууехэ Сталин багшам. Нарат дэлхэйн хүйрһэн дээрэ Наран мэтэ шийн гэрэлээр Олон түмэн улад зоной Оюун бунг гэрэлтээд, Тэмсэлэй ехэ хүшээр Тэнгэрэ газар дололгааш, Агууехэ большевик партин. Агууехэ Сталин багшам. Арбан наймадугаар сьездын Агалар гүнзэгы историйн далай, Алтан дольгөөр салдиднал Ахитан зоной зүрхэлэй байр Тэрэ мэтэ дэгуур хөөрөн

Тэнгэрын сууря дамжан байгаал. Агууехэ большевик партин Агууехэ Сталин багшам. Социалис алтан шэнэ дэлхэе Субад мунган одо мүшөөр Зуран зохёон үгэбэлш, Халуун хурса хаба зоригоор Хамагы илан шадала Хатуу мэргэн суута хүнүүдш, Агууехэ большевик партин Агууехэ Сталин багшам. Найхан тунгалаг шарайшнй Ганаан соогоо наран болгон ман дуулаам Баруул гүнзэгы хургаалшнй Оюун дээрэ сөсөг болгон ургуулам, Улаан тугта Ордене Хүхэн дээрэ гэрэл болгон яла руулаам Агууехэ большевик партин Агууехэ Сталин багшам!

АРМЯНСКА ИСКУССТВЫН ДЕКАДАДА ХАБААДАГШАДТАЙ КРЕМЛЬ СОО УУЛЗАЛГА

Уулзалга дээрэ, нүхэд Н. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, А. А. Андреев, А. А. Жданов, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, Л. П. Берия, Г. М. Маленков, М. Ф. Шкирятов хабаадалсаба

Парти ба правительствын хүтэлбэрилгшэд хадаа Кремль соо, ноябрьин 4-нэй үдэшлэд, армянска искусствын декадада хабаадагшадтай уулзаба. 20 часта, Георгиевскэ зал ба Грановита палата дүүрэхэй. Армянска искусствын хүдэлмэрилэгшэднэ гадна, Ехэ-Кремлевскэ Дворец соо, ВКП(б)-ийн ЦК-гэй членүүд, СССР-ий Верховно Советдэй ба РСФСР-ий Верховно Советдэй депутатууд, Арадай Комиссарнууд, Советскэ Союзай Геройнууд, мүнөө Москвада байгаа, Белоруссиян Арадай Суглаанай депутатууд, искусство, литература, наука ба техникын түрүү деятелнигууд сугларанхай.

Баярта минута болбо. Нүхэд Н. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. А. Андреев, А. И. Микоян, А. А. Жданов, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, Л. П. Берия, Г. М. Маленков, М. Ф. Шкирятов хадаа Георгиевскэ зал соо орожо эрбэл.

Тэндэ сугларгашад хадаа арадуудай агууехэ вождь нухэр Сталин ба тэрэнэй соратнигууде, удаан ба нэрхэе оаци болоһон шагта анплдисментнигуудээр угтаба.

СССР-ий Совнаркомай дэргэдэх, искусствын хэрэгүүднэ эрхилгэ Комитетдэй түрүүлэгшын уялгыс түр дүүргэгшэ нүхэр М. В. Хранченко вечерые нээбэ.

Хэдэн зуун жэлэй торшо соо даралалгада байхан армянска арад хадаа гайхамшаг дуунууде байгуулаа гэжэ нүхэр Хранченко хэлэбэ.

Советскэ засаг армянска арада сүлөөрэлтэ асараа, тэрэнэй нангалуудань бодото байдал болоо. Ленин-Сталиной партиин хүтэлбэри доро, армянска арад болбол сүлөөрһэн газар дээрэ заводууд, фабриканууд, электростанцинууд, колхозууд ба совхозууде байгуулаан байна. Шэнэ социалистическэ культура бадаа, арадай дундааа томо артистууд, музыкантууд, композиторууд, художнигууд ургаа, өдөөндэ бүхы орон омогорхон.

Удаань, Армянска ССР-ий Верховно Советдэй депутат, СССР-ий арадай артистка Даниелин выстулзаба.

—Нангал бодолоо хүсэд харуулаха үгэнүүдэй дутахада,—Даниелин хэлэбэ,—хүн өөрынгөө дуунууде зохёдол ба дуадаг гэшэ. Урдань баламжалагдан, даралагдан, һүйдхэгдэн байхан армянска арад, мүнөө сөсэмэргэн

национальна политикын ашаар, сүлөөлөгдөн, бадараһан, золтой, хүсэд найхан ажабайдалаар ажааруудар армянска арад хадаа үгөөр хэлэжэ болохогүй нангалууд дээр дүүрэн. Армянска арад, өөрынгөө дуунууде Кремль тэсэ ба Кремль соо элгээгээ Армянска арад болбол өөрынгөө инаглал ба хизааргүй преданностиин тухай Танда, армянска арадай хүндэтэ танил Иосиф Виссарионович, шадаалһаа хүсэдээр, шадаалһаа тодо фенороор, шадаалһаа зүбөөр хэлэжэ үгэхыс Армянска искусствын хүдэлмэрилэгшэд бидэндэ захяа һан.

Армянска ССР-ий арадай художник М. С. Сарьян үгэ хэлэбэ.

—Бүхы дэлхэйн ажалшадай нангал бодолуудай шэглүүлэгдэг ба халуун инаглал ба преданностиин дүүрһэн зүрхнүүдэй—өөрынгөө зол жаргалыс олоһон армянска арадай зүрхнүүдэй шэглүүлэгдэг, энэ Кремль соо үгэ хэлэжэ зол хубилн намда тудалһанда,—Сарьян хэлэбэ,—би золтоб.

Сөсэмэргэн ленинскэ-сталинскэ национальна политикын ба мирэй политикын бодото байдалданы шууд ба эгитэлтэйгээр абуулажа байгаа, манай правительствын инаг толгойе, агууехэ Сталиной үнэн соратник—Явчелав Михайлович Молотове амаршалаба. Тэндэ сугларгашад болбол советскэ правительствын толгой нүхэр Молотове, нэрхэе анплдисментнигуудээр амаршалаба.

Армянска арадай патриотизм тухай, Советскэ Союзай бухарадуудай патриотизм тухай, артист Инициан хэлэбэ.

Алдарты Хүдэлмэришэн-Тарлашанай Улаан Армиин хүндэлэлдэ, Советскэ Союзай түрүүшын маршал Климент Ефремович Ворошиловой хүндэлэлдэ нүхэр Инициан здравница соносхобэ.

Советскэ Союзай арадуудай ханибарисаа тухай хэлэһэн ба СССР-ий Верховно Советдэй Президиумай түрүүлэгшэ Михаил Иванович Калининэй түлөө здравница соносхон, артистка Созандарянай үгыс тэндэ хабаадагшад халуунаар угтаба.

Армянска арадай культурын бадааран тухай Армянска ССР-ий габинта артист Шара Талк хэлэбэ. Шара Талк болбол Армениин искусствын мастернуудта нүхэр Микоянай үзүүлһэн туйлай ехэ тураламжнэ тэмдэглэбэ.

Уулзалгада хабаадагшадта угтаһан концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрэбэ. (ТАСС).

СОВЕТСКЭ ЗАСАГАЙ ЖЭЛНҮҮДЭЙ ТОРШО СОО ЮУ ТУЙЛААБИДИ

1921 оной апрельда, «Продовольственно налог тухай» статья соогоо В. И. Ленин бэшэ һэн: «РСФСР-ий картые харатт, Востокдааа хойшо, Ростов-на-Дону ба Саратовнаа зүүн урлагта, Оренбургнаа ба Омскноо урагша, Томскноо хойшо хэдэн арбаад эканүүд культуна гүрэнүүдэй багтаад байхаар, захгүй үргэн лайдэ байна. Эдэ бүхы дайланууд дээрэ патриархальщина, хахадээрлиг ба төн үнөөрөө эрлгг байдал бусалажа байна». (Зох. т. XXVI, хуудан 338).

Тэрэнһээ хойшо, байдал үндөөрөө хубилаа: аграрна орон байханаа, советскэ Росси—түрүү классна хүсэтэ индустриальна державна болоо.

Үйлэдбэрин зэрэбсэг дээрэхинг үмсэе үгххэжэ, хүдөө ажыхын коллективизацинэ дүүргэжэ, билдээр болбол бүхы эксплуататорска ангиинууде хоймолонгүй усадханаа ба хүнийе хүнэй эксплуатацилаха ябдалыс гаргадаг тоң үндэһөнүүднэ хобохо сохихон байнабди. Манай ороной бүхы арадай ажахыда үйлэдбэрин социалистическэ система господстволон. Тон түрүү ба шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ СССР-ий бүхы арадай ажыхын техникескэ реконструкци гол түлөө дүүргэбэ. Бидээр социалистическэ общественнэ гол түлөө байгуулажа, энэ агууехэ илантанууде Сталинска Конституци соо законо-

дательна бүхэжүүлэбди. Социализмын байгуулалтыс дүүргэжэ ба коммунизмад шата дамжан орохо үедэ манай орон оро.

Эдэ илантануудай гайхамшагыс ба тэрэнэй бүхэдэлхэйн-историческа удамшарыс найнаар ойлогхин тулада, зарин сасуулаһан мэдөөнүүднэ харуулаха хэрэгтэй байна. Манай орой промышленно-продукци 1923 ондо, дайхин бусад оронуудтай зэргүүшүн харабал, милл 2,7 проц., 1937 ондо—15,8 проц. байгаа. Промышленно-продукци гаргалгаараа 1937 ондо дэлхэй дээрэ хоёрдох һуури, Европодо—нэгэдэх һуури эзэлэнбди.

СССР-ий арадай доход 1913 ондо 21 миллиард түхэрлг байханаа, 1938 ондо 105 миллиард түхэрлг хүртэр ургаа. 1913 ондо хаанта Россиян промышленно-продукци 1938 ондо 4,216,1 мянган тонн байхан наа, 1937 ондо—14,487,4 мянган тонн болоо. Нефть абалга 1913 ондо 9,234,1 мянган тонн байхан наа, 1938 ондо 32,230,8 мянган тонн хүртэр ургаа. Иймэ гайхамшаг ехэ амжалтанууде манай арадай ажыхын бүхы хал-

баринууд дээрэ туйлаабди. Хэрбээ машинааруулгыс абаһаа, тэрэ хадаа 1913 онтой жэшээхэдэ 30-аа одо дахин ургаба. Манай эхэ ороной советскэ промышленно-ностиин хажэ шадахгүй, тиймэ машина угы. Үйлэдбэрин техникээр ба промышленно-ностиин темпнээр главна капиталистическэ оронууде урдалаабди.

Ажыхын фронтдо манай гол зорилго—главна капиталистическэ оронууде мүн экономическэ талаар, тодорхойлобол, хүнэной амин бүрдэ продукци гаргалгын талаар хүсэхэ ба урдалаха. Энэжээрээ хэр түргээр урагшаа ябанабиди гэжэ, жэшээлэхэдэ, нимэ фактуудууд хаража болоо: 1928 ондо США-да хүнэной амин бүрдэ манайхнаа 19 дахин ехэ шулуу нүүрһэн малтадаг наа, мүнөө милл 3,5 дахин ехэ, 10 жэлэй саад тээ США-да СССР-һээ 15 дахин ехэ шөрм хайлуулагдаг наа, мүнөө милл 2 дахин ехэ хайлуулагдана. Хэрбээ урдань тракторнууд ба комбайнууде гаргадагүй наа, мүнөө эдээннэ бүтөөн гаргалгаар дэлхэй дээрэ нэгдэх һуури эзэлэнбди. Социалистическэ полонууд дээрэ худамырилдэг тракторнууд ба комбайнуудай 90 процн шахуун хоёрдох сталинска табанжалэй торшо соо манай советскэ промышленно-теор бүтөөндөнхэй. 1913 ондо электрөөнерги гаргалгаар манай орон дэлхэй дээрэ 15-дахы һуури эзэлэжэ байхан наа, 1937 ондо дэлхэй дээрэ 3-дахы ба Европодо хоёрдох һуури эзэлэнэ. Ленинскэ-Сталинскэ коопера-

„Алтан Одон“ медальнууде Советскэ Союзай геройнуудта барюулга

Ноябрьин 4-дэ, СССР-ий Верховно Советдэй Президиумай түрүүлэгшэ нүхэр М. И. Калинин болбол «Советскэ Союзай Геройнуудта отличниг нэмэлтэ тэмдгүүд тухай» СССР-ий Верховно Советдэй Президиумай, 1939 оной августын 1-нэй указай ёһоор—Советскэ Союзай Геройнуудта «Алтан одон» медальнууде барюулаба.

Советскэ Союзай Герой майор Г. Н. Кравченко «Алтан одон» медальнэ түрүүлэн абаба. Боевой дабаринууде образвоор дүүргэһэнэй түлөө ба энээннэ дүүргэжэ зуура, Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ абахаар героизм гарганаһан түлөө шагнагдана, тэрэ хоёрдохы медалинен Кравченкодо мүн барюулагдаба.

Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай грамота, Лениной орден ба «Алтан одон» медаль болбол боевой дабаринууде образвоор дүүргэһэнэй ба тийхэдээ героизмо харуулаһан түлөө шагнагдана, младша командир И. Е. Пономаревта барюулагдана.

Удаань, бүхы дэлхэйн алигаташама гайхамшаг зориг ба зүдэргэ гарганаһан, геройнуудта хүндэтэ награда үгтэбэ. Тэндэ һуугшадай урда эндэ найхан болоһон сагай героическа хууданаһанууд харагдана: гайхамшаг суута чемпионоксэ энпей, бүхы хүн түрэлтэниин гайхуулаһан напанин-тан, Хойто полюс нийдһэн экспедици, Хойто полюс дэгуур Хойто Америка хүртэр ба манай үргэн ехэ эхэ ороннэ дабан нийдһэн манай боевой бүргэдэй нийдэлтэнүүд, үшөө өөрынгөө историгууде хүлсэжэ байхан, тоолмоһгүй олон габианууд.

Советскэ Союзай Геройнууд полковник Л. В. Липидевский, полковник Н. П. Каманин, комдив В. С. Молоков, комбриг М. Т. Селезнев, полковник М. В. Водопьянов, полковник И. В. Доронин, комбриг М. М. Громов, комбриг А. В. Беляков, полковник С. Ф. Байдуков, комбриг Б. Л. Туржанский, полковник С. А. Черных, полковник В. С. Горанов, полковник Д. Д. Погодин, майор Ш. М. Арман, майор

П. П. Десницкий, комкор Я. В. Смушкевич, комкор Д. Г. Павлов, комкор И. И. Проскуров, О. Ю. Шмидт, М. М. Шевелев, И. Д. Даванин, Л. Д. Алексеев, полковник И. П. Мазурик, П. Г. Головин, комбриг И. Т. Спарин, майор Н. Ф. Баланов, капитан Н. В. Юдин, комкор И. М. Пумпур, комдив С. П. Денисов, капитан В. М. Новиков, полковник А. В. Юмашев, комдив С. А. Данилин, майор И. Ф. Шевцов, комбриг З. Т. Еременко, полковник И. А. Лакеев, старша лейтенант В. А. Новиков, майор С. Я. Лаутин, полковник И. И. Душкин, старша лейтенант И. П. Семенов, Э. Т. Еренкель, Е. Е. Федоров, комбриг В. Е. Боккинаки, лейтенант Г. А. Батаршин, младша политрук С. Н. Бамбуков, капитан В. П. Винокуров, капитан Д. Т. Левченко, капитан И. И. Мошляк, майор И. Ф. Терешкин, А. И. Тимаков, лейтенант П. Д. Чернолято, В. С. Гризодубова, капитан М. М. Раскова, хоёрдохы рангын капитан И. А. Бурмистров, полковник Ф. П. Полынин, майор С. С. Гайдарево, майор Н. С. Герасимов, хоёрдохы рангын капитан Н. П. Египко, майор В. В. Зверев, майор П. Т. Коровков, капитан Е. Н. Степанов, П. П. Шаршов гэгшэдэ «Алтан одон» медальнууд барюулагдаба.

Манай ороной эдэ инаг ба солото хүнүүдэй нэрһээ, Советскэ Союзай герой майор Г. П. Кравченко болбол боевой дабаринууде образвоор дүүргэһэнэй ба тийхэдээ героизмо харуулаһан түлөө шагнагдана, младша командир И. Е. Пономаревта барюулагдана.

Медальнууде барюулаһанайга һүүлээр, нүхэр М. И. Калинин богинохон үгэ хэлэбэ. Нүхэр Калинин болбол бүхы нүхэднэ амаршалаһан ба саашанхы деятельностидэ амжалтанууде туйлахын тэдэндэ хүсэһэн байна. (ТАСС).

Медальнууде барюулаһанайга һүүлээр, нүхэр М. И. Калинин богинохон үгэ хэлэбэ. Нүхэр Калинин болбол бүхы нүхэднэ амаршалаһан ба саашанхы деятельностидэ амжалтанууде туйлахын тэдэндэ хүсэһэн байна. (ТАСС).

Деревиндэ советскэ интеллигенциин олоотоо шэнэ кадрнууд байгуулагдаа: сельсоветүүдэй ба колхозуудай түрүүлэгшэ, мал-ажалай фермнүүднэ дагшад, трактористнууд, комбайнернууд, шофернууд г. м. Хүдөө ажыхын ажал—индустриальна ажалай тухайл байгожо байна. Колхозно байгуулалта хүсэд бэхжэбэ. 1937 ондо хүдөө ажыхы болбол 1913 онойхноо, 401,9 миллион центнер ехэ ороһото культуранууде үгөө.

Социалистическэ хүдөө ажыхын тунлай ехэ илантанууд тухай хүдөө ажыхын Бүхэсоюзна выставка гэрнэлэнэ, энээн дээрэ, шэнэ техникээр зөбсөлөгдөн колхозно таряашадай амжалтанууд демонстриралагдана байна. Колхозно байгуулалтын хүсэһэн тусгаар гайхамшаг. Выставка хадаа манай хүдөө ажыхын олоотоо

(Үргэлжлэлнэ 2-дохы нурта).

СССР-ий ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЭЭЛЖЭЭТЭБЭШЭ
V СЕССИИН ИСТОРИЧЕСКА ТОГТООЛНУУДЫЕ
АЖАЛШАД ХАЛУУНААР ХАЙШАНАД

СТАЛИНСКА СЭСЭН ПОЛИТИКА

БМАССР-ий хэлхээ холбооний автобазын бүхы хүдэлмэршээд, урлагийн митинг болобо. СССР-ий Верховно Советей ээлжээтэбэшэ V Сессий дээр, Советскэ Союзай гадаадын политика тухай СССР-ий СНБ-тай түрүүлэгшэ ба гадаадын хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Молотовой хэбэн доклад тухшаа, тус автобазын начальник нүх. Люсиной үгэ хэлээ.

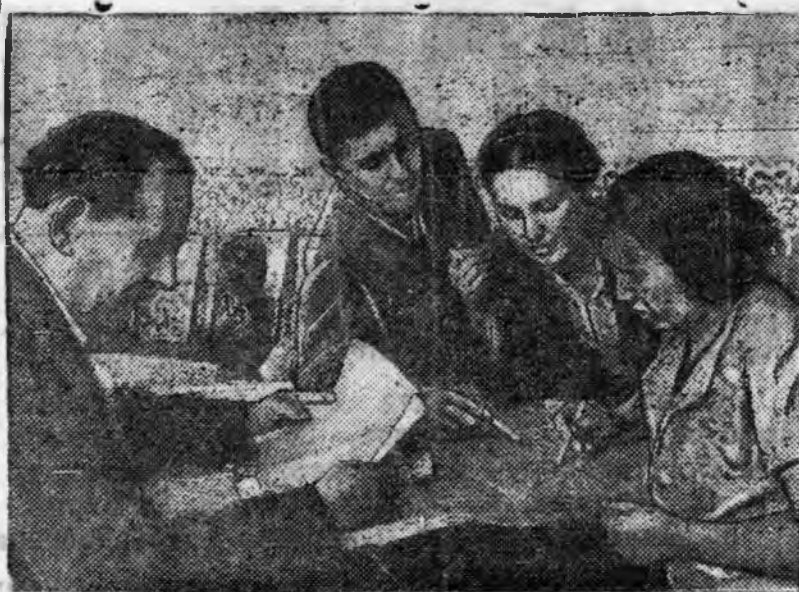
Автобазын хүдэлмэршээд, стахановчууд хадза правительствынгаа гадаадын политике халуунаар амаршалбад.

Тийгээд, нутагуудай ажалшад депутатудай Советүүдэй хуналтануудта үгтамжа болгон, үйлдэбэрин үндэрнүүд показателнууды туйлаха гэжэ резольюци соогоо бэшээ.

ХҮНДЭТЭЙГӨӨР УГТАБА

Улан-Удэ ПБЗ-тай Буанечэ-цекин хүдэлмэршээд—стахановчууд, удариугууд митинг үггэргэгдэжэ, заводой профсоюзна комитетдэй түрүүлэгшэ нүхэр Ясинский болбол Советскэ Социалистическэ республикануудай союзай Верховно Советей нагдэгээр зарлагын ээлжээтэбэшэ V Сессий дээр, СССР-ий гадаадын политика тухай Вячеслав

Михайлович Молотовой хэбэн доклад тухшаа. Үгэ хэлэһэн нүхэд Добченко, Гальченко ба бусад хадза советскэ правительствын гадаадын сөсөн политике нэгэн ханалаар дэмжэн, энэнтэй дашарамдуулан, нутагуудай Советүүдэй органиудта хуналтанууды үйлдэбэрин шөнөнүүд показателнуудтайгаар угтахадни гэжэ хэлэбэд.

Нутагуудай ажалшад депутатудай Советүүдэй хуналтануудта бэлдэхэл.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) В. Н. Лавров—Октябрьска районийн хуулиин округуудта хубаалгын комиссийн бригадирар, Ташкентскэ горсоветдэр тамилгодоһон; тэрэнэй членүүд нүхэд Р. Файзулин, Н. Киевлева, З. Максеева районхо округуудта хубаажэ байна.

ПАРТИЙНА ИЭГЭН ОРГАНИЗАЦИЙН
УРГАЛТА

Селенгын аймагай, Загастайн сомоной, Сталиний нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэй партийна эхлэн организаци (парторгн) нүх. Дампилов Д.) район соогоо томодо тоолодоно.

ВБП(б)-ийн XVIII съезд дээрэ, нүх. Жданов болбол партида абаха шөнэ гурим хадаа партийна организаци үсөөнтэй газарта, илангаяа деревнид, түрүү хүнүүдэ шэлэн абаха ба хүсэд дүүрэн партийна организаци байгуулха ябадалы хүнгэдхэнэ гэжэ хэлэһэн байгаа.

Тус парторганизаци болбол партида хүнүүдэ шөнээр абаха, тэдэний индивидуальна шалгах, шэлэх, бэлдэхэ ба массово-ойлгуулалтын хүдэлмэри ябуулхы бүхы партийна организацинуудтай тон харуулалта зорилго байһынэ найтар мэдэжэ, ВБП(б)-ийн XVIII съездын тогтоолнууды колхознигуудта ба комсомолчуудта үргэнээр танилсуулһанай ашаар, олонтоотой түрүү хүнүүд партиин ээргэдэ оробо.

Жэшээлхэдэ: ВБП(б)-ийн XVIII съездын болохоно урда тээ энэ организацида ВБП(б)-ийн членүүд 10 хүн ба кандидатууд 7 хүн, бүгэдэ 17 хүн байгаа. Мү-

нөө ВБП(б)-ийн членүүд 14 хүн ба кандидатууд 36 хүн, бүгэдэ 50 хүн болоһон байна. Энэхэн болзор соо 3 дахин ургаа! Эдэ-нэйн дунда, колхозой түрүү стахановчууд, хүдөө ажыхын Бүхэ-союзна выставкдэ хабаадагшад—племенной фермын бригадир нүх. Данзанова Д., һутоварна фермын бригадир Санжанова Д., колхозой эрхим модошдорхан Цыренов О., колхозой счетовод байһан, мүнөө сельпогой түрүүлэгшэ Сагадаев Д. ба бусад.

Партийн ээргэдэ шөнээр абтаһан коммунистуудай дунда улахоорондын ба дотоодын оршомбайдал тухаа ойлгуулалтын хүдэлмэри ябуулагдана. Зүгээр, ВБП(б)-ийн устав ба программатай танилсахэ тухай тон багаар ханалаа табиһан байна. Ушарань, ВБП(б)-ийн уставай оройдоо нагдэхэ ба хоёрдох бүлэгын үзэжэ байна, программатай танилсахэ ябадал эхилээдүй. Энэ дутуу дундаа захын тула, шөнэ ороһон коммунистууды ВБП(б)-ийн устав ба программатай найтар танилсуулха ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри планай ёһоор, үргэнээр ябуулха уялгатай.

ЛЫГДЕНОВ.

МОРНАЖАЛЫЕ БҮХЫ ХЭМЖЭЭ-
ГЭЭРЭНЬ ХҮГЖӨӨХЭ

ВБП(б)-ийн XVIII съезд дээрэ арадуудай агууехэ вождэ нүхэр Сталин болбол манай орондо хүдөө ажыхын, тэрэнэй тоодо малажалай угаа ехэ ургалта ба хушгалтадэ гүнзэгы анализ хэһэн байна. «Морин ажалдахы нэгдэл хадаа богонихон болзор соо усад-хагдаха байһанэ нэгжэгүй»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлээ бэн.

Энэ историческэ съезд болбол малажалы хүгжөөлгын үргэн программые манай хүдөө ажыхын урда табиа. Гурбадахи табанжэлэй торшо соо адуу моридой тоо толгой 35 процент ургалһан байха, үүлэрэнь найжаруулагдаха ёһотой. Эхэ орондоннай хурдан, хүсэтэй морид хэрэгтэй.

Манай республика болбол моридой үүлэрэнь найжаруулагда ба хүгжөөлгэдэ бага бэшэ амжалтанууды туйлаа. Хэдэн олон колхозууд орловскэ үүлэрэй моридой боложо, моридой олонхын метизацилагдэжэ байна.

Ийнхөө, БМАССР-ий Наркомзем болбол республикын табан аймагуудта (Зэдэ, Кабанска, М.-Шөбөр, Тарбагатай ба Хори), колхозуудай томо үүлэрэй залуу мориды охитырин 20-һоо шалгажа ахилһан ба ноябрийн 15 хүртэр дүүргэхэ байна.

Ажыхын ба политическэ удхашанартай энэ хэмжээбуулга болбол моринажалай фермнүүды үүлэртэ адуунуудар бүри-дүүлхын хэрэгтэ тон ехэ үүргэ

дүүргэхэ байна. Республика дотор агуулгэ түрүүшыхээ ябуулагдажа байгаа энэ шалгалта хадаа колхозуудта үүлэртэ моридой хэрэгтэ үсхэбэрилэгдэжэ байһынэ ахируулхэ зорилготой.

Шалгалтада хабаадаха морид хадаа зоотехническа ба ветеринарна үзэлгые гараха ёһотой. Энэнишэ жэшээтэ найнаар үггэргэхын тула аймагай хүтэлбэрилхы организацинуудай түсөөлөгшөнөрөө, зоветспецнаистнуудһаа бүридэнь тусгаар комисси эмхидхэгдэһэн байна.

Тус комисси болбол шалгалтада оруулагдаһан моридхо эрхичүүдэнь ахируулхэ уялгатай. Томо үүлэрэй мориды үсхэлгэдэ амжалтанууды туйлаһанайн түсөө түрүү колхозууды мүнөөр шалгалһаа гадна, Мухар-Шөбөр аймагай эрхим колхозы американака тэргээр, Зэдын аймагай түрүү колхозы английска эмөөлөр шалгахэ байна.

Энэ шалгалгы зарим аймагууд бэлдэхэл муутайгаар эхилэһэн байһынэ сөрөөсөөр төмдөлгөхэ умартай. Энэ шалгалта хадаа томо үүлэрэй мориды амжалтайгаар үсхэбэрилэгдэ дутуунууды ахируулхэ ба тэдэний бүхы хэмжээгээрэн хүгжөөлгэдэ ерд алах хэжэ байна.

МОХОСОВ—БМАССР-ий НКЗ-емэй, адууморидой управлений начальни.

Оборонно хүдэлмэриэ үргэнээр
дэлгэрүүлхэ

«Манай бүхы Советскэ арадууды мобилизационно бэлэн байлгахэ» гэһэн, багша Сталиний заабарие бодото дээрэн дүүргэжэ, үггэрһэн жэлхээ ахилһан, Зэдын аймагай ажалшад болбол военнэ хэрэгые шудалалгаар бага бэшэ хүдэлмэри хээ.

Мүнөөшөө, ВБП(б)-ийн ба ВЛКСМ-ий Зэдын айкмууд хадаа, энэ хэмжээбуулганууды улам саашан, үргэнээр дэлгэрүүлхын тула эрхич хэмжээнүүды абажа байна.

Жэшээлхэдэ, Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революцийн XXII жэлэй ойн найнуудэрлэлгэ—ноябрийн 7-8-най үдэрнүүдта, аймагай центр Петропавловка шадар, тэндэхи баруун

ба зүүн талын сомоууд ба колхозууд 2 группа боложо, военнэ-тактичeskэ наада хэбэ. Энээнэ-дэ, аймагай бүхы «Воронилевскэ всаднигууд», Осоавиахимий членүүд, коммунистууд, комсомольчууд хабаадалсажа, Эхэ—оронхо хамагалаалтада бэлэн байһанаа демонстрацилахын тула бэлдэхэл хүдэлмэриүүд үргэнээр ябуулагдаһан байна.

Мүнөө, комсомольчууд ба залуушнуудта военнэ хэрэгые шудалуулхын тула комсомольчууд—залуушнууд тухай рота байгуулха, тэдэнэр хадаа военнэ-оборонно хүдэлмэриэ саашада саг үргэжэ ябуулха г.м. зорилго табалд байна.

Цыб. Жимбеен.

ЗАҢАБАРИ

«Б.М. Унэной» ноябрийн 7-ной номерто, гурбадахи нүурдахы лозунгыг илгэжэ уншаха: «Формороо национальна, удхаараа социалистическэ культура мандай!» Мүн энэ нүурдай дундахы колонкодо, Х. Намсарайн шүлэгтэй заг-

ловкые «Наран мэтэ Сталин» гэжэ уншахы гуйнабди. 4-дөх нүурдай нүүлшын колонкодо, дээрһээ «22-дохы мурта...8 миллиар пуд» гэжэ заажа уншаха. Зэмэтэндэнь хэмжээ абтаба. Редакции.

Советскэ засагай жэлнүүдэй торшо соо
юу туйлаабибди

(Түгэхэлэнь. Эхинишэ 1-дэхи нүурта)

баллигууды бүхы дэлхайдэ харуулаа, тэрэ хадаа колхозно байгуулалта бидэной бүхы элхээрэгэ ехэ, элхээрэгэ барагдашагүй аргабайдалнууды нөөжэб, Ленин-Сталиний плагдашагүй партияр хүтэлбэрилэгдэһэн манай арад юу хэжэ шадаха байһаб гэжэ харуулаа.

Ажыхын социалистическэ система хадаа капиталистическэ системһөө үзэмжэ байһанинэ манай байгуулалтын тон олонодоо халбаринууд дээрэх жэшээнүүд харуулаха шадаха байна.

СССР-ий ажалшад болбол капиталистууд ба помещикуудтэ бэшэ, харин өсөөдтэ хүдэлмэриланэ гөһөн мэдэрэл хадаа коммунизмад орохо илалтата зам дээрэ үзэгдэһэн бүхы сэрхэшээнүүд ба хаалтанууды дааха хүснэ ажалшадта олгоно. Социалистическэ соревновани ба стахановска хүдэлээн хадаа гүрэнэй планин дүүргэхын түлөө, ажалай шөнэ дисциплины хүмүүжүүлэгын түлөө тэмэсалдэ хүсэтэ зэбсэг болоно. Манай энда ажал хадаа зол хүндын хэрэг, алдар солын хэрэг, шөнэ зоригтэй ба героистын хэрэг болоо.

Социалистическэ байгуулалтын фронтнуудта туйлай ехөнүүд шалтануудар, Октябрьска социалистическэ революцийн XXII жэлэй ойн угтаабибди. Стахановчуудай, ажал, наука ба техникын героинуудай, културын мастернуудай, манай ехэ оройной дүлэ бадрама патриотуудай зэргэнүүд үдэрһөө үдэрэ ургана, олошорон. Бүүзэй

жэлнүүдэй торшо соо, ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлэгын бүхы хэрэгүүдтэ адил, стахановска хүдэлээн бүри дээдэ шадта гараа.

Урдань гансал эрэгтэйшүүдэй квалификация гэжэ тоологдог квалификациянууды шудалажа ябаа, советскэ патриоткануудай гайхамшаг хүдэлээнэй туйлай ехэ далайсы мүнөө тусгаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна. Эинайда Троицкая гэһын жэшээгээр мүнөө хэдэн олон эхэнэрнүүд транспорт дээрэ машинистнуудар хүдэлмэрилэһэн. Хэдэн мянгад эхэнэрнүүд энэ хүдэлмэридэ бэлдэхэжэ байна. Эхэнэрнүүд патриотканууд стагногуудта, мартовскэ печинуудта хүдэлмэрилэһэн, шахтануудта ононо, комбайнууд, тракторнууд ба автомобильнууды жолоодоно.

Хүдэлмэришад ба таряашдай дундаһаа гарһан, өөрынгөө арадта преданнэ, советскэ интеллигенци манай оройной ажабайдалда угаа ехэ үүргэ дүүргэһэн. Советскэ интеллигенцийн кадрнууд болбол, партийн XVIII съезд дээрэ нүхэр Молотовой хэлэһэнэй ёһоор, туйлай ехэ арми—9,6 миллион хүн болоно.

«Манай революцийн характерна онсо өөрэ зүйлэнь юуб гэхэдэ,— стахановчуудай 1-дэхи бүхэсөөдэн советшан дээрэ нүхэр Сталин хэлээ нэн,—энэ революци хадаа сүлөөһөө гадна, мүн материальна хангалдалы, шанга шадалтай ба культурина ажабуулгын аргабайдалы арадта үгөө». Капиталистическэ оронуудта ажал-

шадай хүртэ муухай гөжэжэ болһон, хүдэлмэригүйдэлгэ тухай бидэнэр үни мартанхайбди. 1913 ондо хаанта Россино хүдэлмэришад ба служацинууд 11,4 миллион хүн аад, тэдэний дунда хүдэлмэригүйдэлгэ хэмгүй олон байгаа, мүнөө СССР-тэ хүдэлмэришад ба служацинууд 27,8 миллион болоһоншөө наа. тэдэний дунда хүдэлмэригүйдэлгэ нэгтмэргүй. Заработна хүлэһэнэй фонд, 1929 онтой сасуулабал, 10 дахин шахуу ургаа. Колхозуудай мунгэн дохдууд 1933 ондо 5.662 миллион байһанһаа, 1937 ондо 14 миллиардһаа үлүү болоһон байһа. Энэ сагай торшо соо нэгэ колхозно айлда үггэдэг тариал, дунда жэшээгээр, хоёр дахин ехэ болоо.

Хэрбээ хаанта Россино 1913 ондо нэгэ хүндэ, дунда жэшээгээр, 80 мунгэн арадай гэгээрэлдэ гаргалмалдаг байһанһаа, мүнөө 124 тухэриг хүртэр ургаа. СССР-ий бүхы хургуулинуудай хурагшадтай тоонь миллион хүн табан жэл соо 10 миллион хүнүүдээр олон боложо, тэдэний тоо 1938-39 онуудта 34 миллион болобо. Хэрбээ элдэб янзын хуралсалы бүхы дээрнэ абаха болоо наа, манай орондо хурагшадтай тоонь 47 миллион хүн—бүхы хүнзоной дүрбэнэй нэгэ хубин болоно! Манай орондо гансал дээдэ хургуулинуудта 600 мянга гарһан хүнүүд хуралсана. Ухаанай ба физическэ ажалнуудай хоорон-

дохы илгээ усадхаха замаар түргэн ябажа байнабди.

Хаанта засагай байхада барга харанхы ба культурина бэшэ байдалаар байһан, төрө деревнидэ илангаяа ехэ хубилалта болоо. Тийхэдэ, бүхы деревниүүд ба селонуудта оройдоо 88 уншалгын байшангууд байһанһаа, 1938 ондо манай колхозно деревни 95.000 гаран клубууд, 19.000 киноустановканууд, 49 миллион кнпгэтэй 62.000 библиотекуудтай, хэдэн зуугаад колхозно театруудтай болоо.

Бүхы хаанта Россино эхэнэрэй ба хүүдэй консултанууд 9 байһан аад, мүнөө тэдэнэр гансал колхозно деревнидэ 4.731 болонхой. Революцийн урда тээ деревнидэ нарайгын койконууд 4.511 байһанһаа, мүнөө 58.000 гаран болонхой.

Хаанта Росси арадуудай тюрма байгаа. Мүнөө агууехэ Советскэ Союзай бүхы арадууд болбол төгшэ эрхэ ба найдуранай үндэһэн дээрэ хүсэтэ социалистическэ гүрэн боложо нөгдөнхэй. Таджикистан ба Туркменистанай түрүү колхознигууд ба колхознидануудай совещани дээрэ нүхэр Сталин хэлээ нэн: «... СССР-ий арадуудай хоорондо байһан урдын этнигэлсэхгүй ябадалда үни өсөө табигдаа, этнигэлсэхгүй ябадал хадаа харилсан найдсалгаар халгэгдэжэ, СССР-ий арадуудай ханибарисаа ургажа ба бүхэжэжэ байна. Нүхэдүүд, энэ хадаа бэлдэндэ большевистскэ национальн политикын үгдэһэн зүйлүүдһээ тон үнэтэй зүйлэнь гэшэ».

СССР-ий арадуудай хоорондын ханибарисаа—тон ехэ ба сөрөөно туйлалта мүн. Юуб гэхэдэ, энэ ханибарисагай байгаа сагта, манай оройной арадууд сүлөөтэй ба илгэдшагүй байха». (1935 оной декабрийн 6-най үдэрэй «Правда»).

СССР-ий бүхыарадуудта эолжаргалта, шангашадалта ба культурина ажабайдал хангалданхай. Урдань хожомдонги байһан республиканиуд ба областнууд түрүүшүүлэй хэмжээдэ хүржэ байна.

СССР-ий ажалшад болбол өөрынгөө эолжаргалта, шангашадалта ба культурина ажабайдалы, өөрынгөө социалистическэ эхэ оролние ямаршье дайсанһаа, ямаршье үгдэ буу барин хамгаалахаар бэлэн байна, тэдэнэр хадаа СССР-ий оборонно хүсэшадалы бүхэжүүлхын тулада, өөрынгөө түрэл Улаан Арми ба Улан-Сөрөгэй Флотто юушье гамнадаггүй.

Хүсэтэ, шөнэ техникээр зэбсэгдэгдэһэн, өөрынгөө ехэ орондо хиазаргүй преданнэ, арад зондо инагалагдадаг, манай плагдашагүй Улаан Арми хадаа советскэ огород тээшэ гахай хойшоороо тухихы нэгдэн японско булим-таргашадта сохилто үгэжэ, Хасан нуурай райондохы байлдаанда хүншэгүй алдараар өөрыгөө бүрхөөһөн байна. Улаан Арми болбол өөрынгөө диндэшгүй хүсэ ба шадалы Монгол Арадай Республикын хилэ дээрэ, Буур Нуур ба Халхын-Голой тэндэ

хүнөөхил японско самурайнуудта харуулаһан байна. Сөрингөө арады дайнда оруулажа, һүүлэнь хөөрө хаяад, Польшын ухаагүй хүтэлбэрилэгшэдэй төрлөхэдэ, Улаан Арми болбол дарлагдһан нөгөшүнэ ахадүүнөрөө—баруун-украинууд ба баруун-белорусуудта тулажажа, Советскэ правительствын даабарине алдар солоор ба хүндэтгэгээр дүүргэһэн байна.

Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа Ленин-Сталиний агууехэ партиин хүтэлбэри доро туйлагдаа. Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа манай социалистическэ орондо капитализмэ тэхэрюулан бодхоохы нэгдэн тропикескэ-бухариска ба буржуазна-националистическэ предательнуудтай—эдэ шөөлогдомол дайсдай абсэхгүй тэмсэл соо туйлагдаа.

Советскэ Союзай арадууд хадаа Ленин-Сталиний партиин туг доро, социалистическэ байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ гайхамшаг плантанууды туйлажа, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революцийн XXII жэлэй ойн угтаба. Большевистскэ партиин ба арадуудай агууехэ вождэ нүхэр Сталиний туг доро манай орон болбол коммунизм тээшэ плантата замаар ябажа байна.

Е. Двинский

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.